

MINTAVÉTELLEL KAPCSOLATOS JÓ TANÁCSOK

A mérgezési káresemények sarokpontja a precíz és mindenre kiterjedő hatósági mintavétel lebonyolítása. Annak érdekében, hogy a mintavétellel kapcsolatosan minden a legnagyobb rendben legyen, ezzel az írással kívánunk segítséget adni méhésztársainknak.

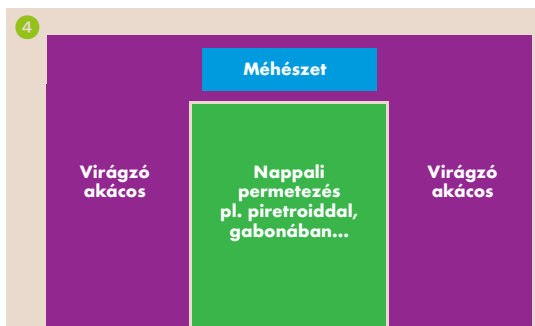
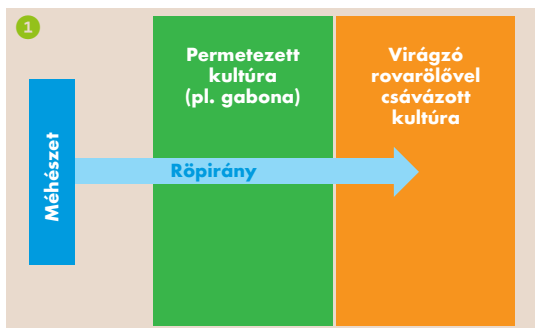
Jelentősen befolyásolhatja a méhmérgezések során elvégzendő felderítés menetét, ha a rovarölővel csávázott területek közelében történik a káresemény. Ennek érdekében az alábbiakat tudjuk tanácsolni:

- 1 sz. ábra: Az ábrán látható helyzetben arra számíthatunk, hogy a károsodott méhészetben a kaptárak népessége egyik pillanatról a másikra lecsökken. A jelenséget több tényező is kiválthatja:
  - a. Egyes szerzők szerint a rovarölővel csávázott növényállományban alkalmazott hatóanyagok szubletális hatása, amelynek következtében a méhek eltájolhatnak.
  - b. A szomszédos táblán helytelen gyakorlat szerint (pl. piretroidokkal fényes nappal, tehát szabálytalanul) végrehajtott permetezés, amelynek következménye a permetlé felhőjébe beperegő méhek pusztulása. Ebben az esetben a méhek a permetezett táblán, illetve annak közelében elvesznek. A kaptárak előtt várhatóan kevés méhhulla található.

Az 1 sz. ábrán látható szituációban mindenképpen javasoljuk a permetezett és a csávázószerrel kezelt területek mintázását, méghozzá úgy, hogy a virágzó táblának a szegélyéből is szülessen egy minta. Erre azért van szükség, mert így meg lehet állapítani a méhek elvesztésének okát.

2 sz. ábra: A méhek egy olyan tábla felett repülnek el, amelyet rovarölővel csávázott vetőmaggal (pl. kukoricával) vetnek be helytelen technológiával (pl. deflektor alkalmazása nélkül). Mire számíthatunk ebben az esetben?

- a. A méhek a vetőgép által kibocsátott csávázószer porfelhőjébe beperegve szenvednek mérgezést, amelynek következtében a kaptárak előtt jelentős mennyiségben találunk méhhullákat...

3 sz. ábra: Előfordulhat az a szerencsétlen eset is, hogy a rovarölő hatású csávázószerrel kezelt, amúgy virágzásban lévő területet egy szabálytalan technológia szerint permetezik (pl. egy taglózó hatású piretroiddal) olyankor, amikor egyébként a szomszédos táblán, ugyancsak helytelen technológiával (pl. deflektor alkalmazása nélkül) vetik a neonikotinoiddal csávázott kukoricát. A felderítés folyamán mindenképpen meg kell mintáznunk a két terület határán található virágzó növényállományt, esetleg a vetőmagból is lehet mintát bekérni, illetve természetesen a kezelt területek szegélyében található virágzó fákat cserjéket, gyomokat is érdemes megmintázni. Hogy itt ilyenkor mennyi méhullát fogunk találni a kaptárak környékén az nehezen jósolható meg.

4 sz. ábra: Igen gyakran fordul elő, hogy akácvirágzás alatt az erdők közé ékelődött gabonátáblákban úgy végeznek rovarölő tartalmú kezeléseket, hogy nincsenek tekintettel arra, hogy a táblákat virágzó növényállomány szegélyezi. Ezekben az esetekben a következő tünetekkel találkozhatunk:

- a. A kaptárak nyom nélkül kiürülnek (5 sz. ábra). A gyűjtéssel foglalkozó méhállomány egyik napról a másikra eltűnik. A kaptárak előtt hullák nincsenek vagy csak kis számban találhatóak.
- b. A kaptárak kiürülnek és a kijárónyílások előtt sok mászkáló méhegyed figyelhető meg (6 sz. ábra).

Ha tehát ilyen jelenséggel találkozunk, szintén érdemes összehívni a mintavételi bizottságot. Ha nem áll rendelkezésre méhhulla, akkor a jegyzőkönyvekben rögzíteni kell az alábbiakat: a kaptárakon belül felborult a fiasítás, a frissen behordott méz és a takaró népszerűsége aránya. Ezt követően ragaszkodni kell ahhoz, hogy a mintavétel elkezdődjön, és kiterjedjen az alábbiakra:

1. a permetezett növényállományra;
2. a permetezett terület határán található, méhek által látogatott virágzó növényekre (kökény, piros árvacsalán, akác, hárs stb.);
3. amennyiben a kaptárak előtt található mászkáló méhegyedek mennyisége ezt lehetővé teszi, ezekből két mintát kell összegyűjteni: 300 db-ot a kórtani labor számára, további 15 dkg-ot pedig a kémiai analízisek céljára. Ideális esetben megtaláljuk bennük a jelenséget kiváltó készítmények hatóanyagait, és esetleg meg tudjuk keresni kártérítési igényünkkel a feltételezett károkozót vagy károkozókat.

Ne feledjük: a legjobb mintavételi eljárás sem ér semmit akkor, ha a káresemény észlelését követően nem végzünk, illetve végeztünk el komoly szakmai alapokon nyugvó kárfelmérést.

Tóth Péter,
OMME-szaktanácsadó

